

VERSLAG

Vergadering: Datum:	Scheldemondraad 13 november 2015 - Gent
--------------------------------------	--

Aanwezig:

Dhr. H. Polman	Commissaris van de Koning provincie Zeeland (voorzitter)
Dhr. C. Decaluwé	Gouverneur provincie West-Vlaanderen
Dhr. G. Versnick	Gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. J. de Bethune	Gedeputeerde provincie West-Vlaanderen
Dhr. Luc Maes	Provincieraadslid Oost-Vlaanderen
Dhr. B. De Cuyper	Provincieraadslid West-Vlaanderen
Dhr. G. Temmink	Lid Provinciale Staten Zeeland
Dhr. R. Ruissen	Lid Provinciale Staten Zeeland
Mevr. P. de Milliano	Lid Provinciale Staten Zeeland
Dhr. P. Deckers	Schepen gemeente Beveren
Dhr. J.F. Mulder	Burgemeester gemeente Hulst
Dhr. J. Maelfait	Schepen gemeente Harelbeke
Dhr. H. Mooren	Benelux Economische Unie
Mevr. A. Tavernier	Provincie West-Vlaanderen
Dhr. A. Guikema	Provincie Zeeland
Mevr. E. Piqueur	Euregio Scheldemon
Mevr. L. Ervinck	Euregio Scheldemon
Mevr. M. Klein Hesseling	Euregio Scheldemon

Aanwezige niet-leden:

Dhr. G. Spork	Programmamanager Smart Delta Resources
Dhr. E. De Conick	Algemeen Manager ArcelorMittal
Dhr. P. Clauwaert	Projectleider POM West-Vlaanderen
Dhr. R. Meersschaert	Directeur EGTS Linieland van Waas en Hulst
Mevr. L. Verdonck	POM Oost-Vlaanderen
Mevr. C. Destoop	Interreg Vlaanderen-Nederland

Verontschuldigd:

Dhr. J. Briers	Gouverneur provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. B. de Reu	Gedeputeerde provincie Zeeland
Dhr. R. Verhulst	Burgemeester gemeente Goes
Dhr. E. Couckuyt	Gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. P. Hertog	Gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen
Dhr. R. Landuyt	Burgemeester Stad Brugge
Dhr. J. Lonink	Burgemeester Terneuzen
Mevr. C. Seynaeve	Schepen gemeente Zingem
Dhr. A. Wittesaele	Schepen gemeente Knokke-Heist
Mevr. M. Hoste	Schepen Stad Brugge
Dhr. K. Claeys	Schepen Stad Oostende
Dhr. J. De Maertelaere	Schepen gemeente Evergem
Dhr. F. Vandevoorde	Schepen Stad Brugge
Mevr. A. Vliebergh	Wvd directeur dienst Europa Provincie Oost-Vlaanderen

1. Opening en verwelkoming

De voorzitter, Commissaris van de Koning in de provincie Zeeland de heer H. Polman, heet iedereen welkom.

Na een korte voorstellingsronde, worden de verontschuldiging overlopen.

De voorzitter bedankt de Vlaamse gemeentelijke vertegenwoordigers voor hun betrokkenheid in de Scheldemondraad. Vanaf 2016 worden de huidige gemeentelijke vertegenwoordigers vervangen door de nieuwe. Er is namelijk afgesproken om halverwege de legislatuur te wisselen. Met name schepen Peter Deckers wordt bedankt voor zijn betrokkenheid bij de grensoverschrijdende samenwerking, nu hij vanaf volgend jaar met pensioen zal gaan.

2. Ter besluitvorming: verslag vergadering 24 juni 2015

Het verslag wordt vastgesteld, een aantal punten komen terug tijdens behandeling van de agendapunten.

3. Ter besluitvorming: Inbreng op reactie WVEG nieuw Europees Cohesiebeleid

De Scheldemondraad kan instemmen met de opgestelde reactie richting de WVEG op het nieuw Europees Cohesiebeleid. Als aandachtspunt wordt het thema recreatie en cultuur meegenomen. Deze thema's komen minder naar voren in de huidige programmaperiode terwijl ze wel belangrijk zijn voor de Euregio Scheldemonddregio en haar partners.

De heer Versnick zal vanmiddag namens Euregio Scheldemondd aanwezig zijn bij de algemene vergadering van de WVEG, hij zal de reactie dan inbrengen.

Besluit: de vergadering stemt in met de reactie namens Euregio Scheldemondd voor WVEG in discussie nieuw Europees Cohesiebeleid en als aandachtspunt de thema's recreatie en cultuur meenemen.

4. Consultatie Benelux grensoverschrijdende arbeidsmarkt

De voorzitter geeft aan dat de reactie goed is voorbereid. De heer Mooren bedankt de vergadering voor haar waardevolle input. Vanmiddag vindt een consultatiebijeenkomst plaats met stakeholders uit de regio. De gezamenlijke input vanuit de regio's zal bijdragen tot goede besluitvorming in de strategische stuurgroep Grensoverschrijdende Arbeidsmobiliteit van de Benelux Unie 11 december a.s.

Besluit: de Raad keurt de reactie namens Euregio Scheldemondd ter voorbereiding van de Strategische Stuurgroep Grensoverschrijdende Arbeidsmobiliteit van de Benelux Unie goed.

5. Ter besluitvorming: EU raadpleging: Obstakels in de grensregio's

De heer Deckers haalt bij dit agendapunt de Interreg projectwerking aan. Het kost veel tijd en vergt veel inspanning van (lokale) organisaties om een volledig Interregdossier in te dienen en goedgekeurd te krijgen.

De heer Guikema verwijst naar het Nederlandse voorzitterschap en het initiatief better regulations van de Nederlandse provincies. Nederland zal tijdens haar voorzitterschap de administratieve lastendruk bij Europese subsidieprojecten aankaarten.

De heer Polman vraagt om de publicatie van de Nederlandse provincies te verspreiden. De heer Polman vat samen dat het algemeen aanvoelen is dat men binnen de Europese samenwerking potentiële projectpartners niet moet afschrikken met een hoge administratieve lastendruk. Hij vraagt om dit punt aan te kaarten in de reactie.

Besluit:

- de Raad gaat akkoord met de voorgestelde reactie namens Euregio Scheldemond voor de EU raadpleging 'obstakels in de grensregio's' en hierin de administratieve lastendruk benoemen.
- het secretariaat zal de publicatie 'better regulations' van de Nederlandse provincies verspreiden onder de leden van de Scheldemondraad.

6. Ter bespreking: prioriteiten actieplan Euregio Scheldemond

De heer Polman verwijst naar de afspraak in de Scheldemondraad d.d. 24 juni om een (licht) Dagelijks Bestuur in te stellen. Helaas is het niet gelukt voor deze Scheldemondraad bijeen te komen. De drie gedeputeerden Europese aangelegenheden zien elkaar wel eind november in het kader van Interreg. Tijdens de bijeenkomst zullen ook de prioritaire actiepunten besproken worden.

Mevr. de Milliano haalt in dit kader het onderzoeksproject Kustverbinding aan. Ze wijst erop dat de resultaten en adviezen van het Scheldemondfondsproject een opening geven voor een vervolgonderzoek naar meer financiële haalbaarheid van een grensoverschrijdende kustverbinding.

In Provinciale Staten Zeeland is recent, door een grote meerderheid van de partijen, een motie aangenomen om de haalbaarheid van een kusttramverbinding opnieuw te onderzoeken. Dit onderzoek dient in mei 2016 afgerond te zijn om de fysieke uitrol van een infrastructurele verbinding in aanmerking te kunnen laten komen voor het Europees Juncker investeringsfonds.

De heer Polman geeft aan dat niet alle leden van de Scheldemondraad mee zijn met deze actualiteit aan Zeeuwse zijde. De voorzitter stelt daarom voor om eerst een schriftelijke toelichting te doen. De drie gedeputeerden kunnen het hier ook nog even over hebben tijdens hun overleg eind november. Indien opportuun kan vervolgens een Scheldemondfondsdossier worden voorgelegd aan de Scheldemondraad (mogelijk via schriftelijke ronde).

De heer de Bethune legt uit dat besluitvorming op basis van een mondelinge toelichting niet mogelijk is en sluit zich aan bij de heer Polman om nog een schriftelijke toelichting te krijgen. Hij vindt het voorstel op zich interessant en is voorstander van het stimuleren van grensoverschrijdende mobiliteit. Hij vraagt zich echter wel af waar de bevoegdheden liggen voor dit thema en of de provincies iets kunnen betekenen. Er is reeds een studie gesubsidieerd vanuit het Scheldemondfonds. De heer de Bethune twijfelt aan de meerwaarde van nog een studie omtrent dit thema. Met betrekking tot het Junckerfonds geven zijn bronnen aan dat er geen middelen beschikbaar zijn voor dergelijke investeringen.

Mevr. de Milliano geeft aan dat er binnen het vorige Scheldemondfondsproject omtrent de kustverbinding sprake was van een grote onderbesteding. Ze pleit ervoor om deze middelen opnieuw te kunnen inzetten voor het vervolgonderzoek.

Besluit: na overleg tussen de drie gedeputeerden eind november wordt een vervolgtraject bekeken. Hierbij dient duidelijk de meerwaarde ten opzichte van het vorige Scheldemondfondsproject aangetoond te worden.

7. Scheldemondfonds

a. Ter kennisname: Stand van zaken

Het document bij dit agendapunt geeft een overzicht van goedgekeurde projecten en projecten ter besluitvorming en geeft de financiële stand van zaken weer. Er resteert een budget van 117.995,40 euro tot het einde van 2015. De vergadering neemt kennis van de actuele stand van zaken.

b. Ter besluitvorming: project By-pass MIRG EU WVL

Mevr. Klein Hesseling licht het project rondom de toetreding van West-Vlaamse experts aan het Internationale Maritieme Veiligheidsteam toe. De heer Decaluwé benadrukt het belang van maritieme veiligheid voor West-Vlaanderen en de gehele Scheldemondregio, met name na het recente accident op zee bij Zeebrugge.

De heer de Bethune laat weten dat de provincie West-Vlaanderen als 'beheersautoriteit' van het Scheldemondfonds het dossier zal verwerken om de subsidie toe te kennen.

Besluit: de Raad stemt in met een bijdrage van 37.000 euro uit het Scheldemondfonds voor het project By-pass MIRG EU

c. Ter besluitvorming: Scheldemondsessie – Wegwijs in EU projectwerking

De Scheldemondprovincies zijn voornemens om gezamenlijk een informatiesessie te verzorgen voor stakeholders om beter voorbereid te zijn op de Interreg programmavooraanvragen en het uitwerken van een degelijk projectvoorstel.

Besluit: de Raad stemt in met een bijdrage van 6.250 euro uit het Scheldemondfonds voor het project 'Scheldemondsessie – wegwijs in EU projectwerking'

8. Stand van zaken grensarbeid

a. Ter kennisname: Opvolging grensactieplan en overzicht Nederlandse initiatieven

In afwezigheid van de heer de Reu licht de heer Guikema dit agendapunt toe. Hij geeft aan dat er veel gaande is aan Nederlandse zijde. De heer Guikema gaat in op de moties van de Tweede Kamer om actief met grensknelpunten aan de slag te gaan. Het actieteam concentreert zich met name op arbeidsmarkt en economische ontwikkeling. De heer de Reu heeft zitting in het landelijke actieteam. Het is de bedoeling dat de verschillende departementen een rol hebben in het actieteam. Andere initiatieven die spelen aan Nederlandse zijde zijn de Taskforce en het GROS overleg.

De heer Polman geeft aan dat deze Nederlandse aanpak enkel resultaten kan boeken als het samen met Vlaanderen wordt gedaan. Hij vraagt aan de gedeputeerden om dit punt ook in het trilaterale overleg eind november mee te nemen.

De heer Deckers geeft aan dat dit thema al lang door de Scheldemondraad wordt opgevolgd, maar dat er soms maar weinig resultaat wordt geboekt. Hij geeft aan dat het belangrijk is dat stappen worden gezet, bv met betrekking tot de versoepeling van de regelgeving. Is dit iets voor het voorzitterschap van Nederland? Tewerkstelling en arbeidsplaatsen aan beide zijde van de grens zijn belangrijk. Er zijn MKB/KMO's aan de grens die hun bureaus aan de andere kant van de grens nog moeten leren kennen. Onze regio zou moeten inzetten op kleine bedrijven en concrete acties nemen.

De heer Polman heeft begrip voor de bekommernis van de heer Deckers, maar ziet wel goede initiatieven juist ook op lokaal niveau. Hierbij is het werk van de bijvoorbeeld de EGTS belangrijk.

De heer Versnick ondersteunt de concrete benadering van de heer de Reu. Hij zet zich graag in om zaken op ministerieel niveau aan Vlaamse zijde op te nemen. Graag verneemt hij via de heer de Reu welke punten opportuun zijn om binnen Vlaanderen aan te kaarten.

De heer Polman ziet dat er aan Nederlandse zijde in Den Haag nu wel wat in beweging komt omtrent grensknelpunten. De kunst is om ook in de uitwerking te kijken welke partners aan Vlaamse zijde worden betrokken en daarnaast te bekijken welke partij benaderd dient te worden binnen de Vlaamse of de Federale overheid.

De heer Polman spreekt af dat door de Scheldemondraad opvolging plaatsvindt over de voortgang van dit traject.

b. Ter kennisname: opzet vakgroep Grensarbeid

De heer Versnick licht toe op welke structuur de nieuwe vakgroep geënt zal worden. Er wordt ook hard gewerkt aan een Interreg V project grensinformatievoorziening. Dit project is nu in herwerking. Door Euregio Scheldemonde wordt ingezet op de punten sectorbureaus (met de verschillende belangrijke sectoren) en GIP (grensinformatiepunten). De werkgroep grensinformatiepunt ESM bestaat uit partijen als VOKA, IVR, WSP. Met deze actoren wil men een hecht netwerk uitbouwen. Er wordt een bestuurlijke en ambtelijke vakgroep opgericht. Er wordt voorgesteld om de drie gedeputeerden in de bestuurlijke vakgroep plaats te laten nemen en ook vertegenwoordigers van de gemeentelijke clusters.

De heer De Cuyper haalt ook het knelpunt diplomaverschil aan om mee te nemen in de vakgroep. Bepaalde groepen (bijv verpleegkundigen) kunnen niet aan de andere kant van de grens werken. Hij vindt dit concrete zaken die opgepakt moeten worden en ziet graag vooruitgang hierin en terugkoppeling hiervan in de eerstvolgende Scheldemondraad.

De heer Versnick geeft aan dat het juist de bedoeling is van de werkgroepen om met hele concrete thema aan de slag te gaan. De vakgroepen Onderwijs en grensarbeid kunnen met elkaar uitwisselen. Hij zou graag een roadmap opgesteld krijgen hoe problemen op te lossen. En wellicht dat ook andere (Vlaamse) partijen (zoals het ministerie van Sociale zaken) betrokken dienen te worden.

De heer Mooren geeft aan dat het goed is dat deze werkgroep wordt ingericht. Dit is dan de grensoverschrijdende variant van de actieteams. Ook de Benelux wil hierbij graag ondersteunen. Hij vraagt of deze werkgroep zich ook op het noord Franse – Vlaamse gebied kan richten? De heer Polman geeft aan dat er in eerste instantie gekeken wordt naar het Scheldemondegebied is, maar dat er wel geleerd kan worden van andere gebieden, bijvoorbeeld aan de zuidgrens.

9. Ter kennisname: Stand van zaken Interregprogramma's

De heer de Bethune gaat in op de 2de call Interreg Vla-Ned: Er zijn 53 aanmeldingen. Er zijn een 6-tal projecten waar de drie Scheldemondeprovincie alle drie in zijn vertegenwoordigd

Hij ziet graag initiatieven bottom-up ontwikkeld worden. Hij pleit ervoor om te zorgen dat de markt nog steeds kan aansluiten bij de prioriteiten van Interreg. Graag bepaalt hij de prioriteiten van de Scheldemondeprovincies gezamenlijk. Hierbij dienen onze instellingen (POM's, proefcentra) onderling af te stemmen.

De heer Polman vindt het goed dat projectprioriteiten tussen de drie provincies worden afgestemd. Zo staan we sterker binnen de Interregwerking.

10. Stand van zaken thema Energie en Duurzaamheid

a. Smart Delta Resources (SDR)

De heer Spork licht toe (zie presentatie in bijlage). SDR is een gezamenlijk initiatief van elf energie- en grondstof intensieve industriële bedrijven in de Delta regio. In 2013 zijn deze bedrijven een platform gestart om te kijken of het mogelijk is om onderling energie en grondstoffen uit te wisselen. SDR is nu nog een klein cluster, ook vanuit praktisch oogpunt. Maar SDR bekijkt of er voldoende kritische massa gemaakt kan worden met deze bedrijven.

Er worden nieuwe ideeën uitgewisseld tussen vier sectoren: chemie, staal, food en energie. Door samenwerking ontstaan nieuwe opportuniteiten (industriële symbiose). De heer Spork ziet zeker kansen voor derde partijen om toe te treden (ook in West-Vlaanderen).

De heer Spork gaat in op financieringsmodellen, waaronder publiek-privatie samenwerking en financieringsprogramma's in Europa. Voor fossiele industrieën zijn deze laatste echter beperkt.

De heer Spork gaat specifiek in op de samenwerking tussen ArcelorMittal en DOW en hoeveel hiermee aan energie bespaard kan worden (equivalent van 300 (3MW) windmolens), zoals aangegeven in de slides van de presentatie.

De heer Polman vraagt of er naast ArcelorMittal ook andere Vlaamse bedrijven in de SDR samenwerking zitten? Er is een onderzoek gedaan in de Gentse zeehaven, daarmee is bekend wat voor stromen er in dit gebied zijn. Momenteel zijn echter niet meer Vlaamse bedrijven aangesloten in het SDR partnerschap.

De heer Guikema heeft een vraag over het aantal gedefinieerde projecten en of hiervoor sluitende business cases te maken zijn. Volgens de heer Spork gaat het momenteel om terugverdientijden van 5 à 10 jaar. Dit is voor grote bedrijven vaak te veel. Garantstellingen of langlopende leningen zijn dan interessant. Een goed PPS model is hierbij van waarde. De heer Polman vat samen dat het belangrijk is dat de overheid ondersteunt.

De heer de Cuyper haalt voorbeelden in West-Vlaanderen aan van bijvoorbeeld ziekenhuizen. De heer Spork geeft aan dat hiermee bevestigd wordt dat publieke initiatieven vaak wel slagen.

De heer de Bethune vindt het indrukwekkend dat reststromen van twee niet concurrerende bedrijven gekoppeld kunnen worden. Hij vermeldt ook het consortium FISCH. Deze vzw identificeert, stimuleert en katalyseert innovaties voor duurzame chemie in Vlaanderen, door bedrijven te ondersteunen bij de initiatie en opzet van innovatie projecten.

b. Grensoverschrijdend voorbeeld project CARBON2VALUE

De heer de Coninck licht toe (zie presentatie in bijlage). Hij gaat dieper in op ArcelorMittal (AM) en de uitwisselen van reststromen. Hij geeft om te beginnen een overzicht van AM en de historie van de Europese staalindustrie.

Momenteel zit men op een technisch minimum van de mogelijkheden om uitstoot te besparen, terwijl er vanuit de EU nog meer besparingen opgelegd worden. Voor de staalindustrie betekent dit dat er teveel uitstoot overblijft en er veel Europees CO₂-emissiehandelssysteem (ETS) taxen betaald moeten worden.

Er zijn diverse manieren om de staalindustrie efficiënter te maken. Hij schetst de flow om stromen te scheiden en om reststromen efficiënter te gebruiken. Als de CO niet meer verbrand wordt, dan zal er ook geen warmteafval (die momenteel niet gevaloriseerd kan worden) meer zijn.

De heer de Coninck laat zien wat er met de CO gedaan kan worden. CO zou terug opvangen kunnen worden en dan weer in de eigen ovens opgewarmd kunnen worden. Er zal een pipeline verbinding worden aangelegd tussen DOW Chemical in Terneuzen en AM in Gent. De start is het CARBON2VALUE project dat is ingediend binnen het Interreg 2 zeeën programma. Er zijn echter problemen met staatssteun geconstateerd.

De heer de Coninck geeft de firma's weer die een industrieel energiepark willen bouwen. Ook de Biobased Pilot Plant heeft hier een rol in. In principe zijn alle bedrijven vrij om hier in te stappen.

De technologieën die nu beschreven worden om de fabriek te bouwen kosten 145 miljoen. Echter voor het valoriseren van fossiele brandstoffen bestaat nog geen wetgeving waardoor de terugbetaaltermijn hoog is (7 jaar is veel voor commerciële bedrijven).

Deze investeringen zullen echter ook veel nieuwe arbeidsplaatsen met zich meebrengen. Maar alle inspanningen worden momenteel door de (EU) wetgeving niet erkend. Het gaat namelijk om de componenten van afvalgassen en niet om hernieuwbare gassen. De beloning is daarom quasi nul.

De heer Polman vat samen dat er nog veel te doen is in regulering en wetgeving (nationaal en Europees). De regio's kunnen goede initiatieven steunen o.a. met de Europese fondsen. De heer de Coninck geeft aan dat hij dankbaar is met eenmalige subsidie, maar hij ziet graag een structurele erkenning van fuel of chemical die de natuur ontziet.

De heer Polman geeft aan dat het belangrijk is dat we een Europese agenda hebben om dit aan te kaarten. De heer Temmink vraagt of bovenstaande al in het Europees parlement is gepresenteerd. De heer de Coninck geeft aan dat het belangrijk is om het Europees parlement mee te hebben, maar even belangrijk om de administratie op de hoogte te brengen. Daarbij valt het thema onder verschillende DG's. Uitwisseling tussen de DG's is daarom een must.

De heer Spork geeft aan dat het ook belangrijk is om als Vlaanderen en Nederland pilot cases te laten zien. De heer Polman vat samen dat we een sterk cluster hebben in de ESM regio, dit kan ook als best practice dienen.

c. Duurzame energievoorbeelden

De heer Clauwaert van de POM West-Vlaanderen licht de West-Vlaamse duurzame energievoorbeelden toe vanuit het Interreg IV project Eco2profit (zie presentatie in bijlage) Er vond een CO₂ monitor plaats voor bedrijventerreinen. Hierbij zijn o.a. de warmteverliezen in beeld gebracht. Er is voor het eerst een warmtekaart gemaakt in de grensregio om bedrijven te kunnen bewust maken van waar warmteverliezen plaatsvinden. Naast warmtefoto's uit de lucht zijn er ook energie audits uitgevoerd om energieverlies in beeld te brengen. Verder zijn er groepsaankopen gedaan voor o.a. openbare verlichting Greenbridge.

Het West-Vlaamse voorbeeld geeft aan dat er ook gewerkt wordt met MKB/KMO's om met kleine aanpassingen duurzamer te werken. De uitbreiding van het warmtenet Brugge is onderzocht, maar bleek niet opportuun. In Oostende zit wel potentie om in een warmtenet te investeren. Voor de gehele provincie West-Vlaanderen is gekeken waar restwarmte beschikbaar is. Bedrijven kunnen zelf vaak niet over de grens kijken en daar wil de POM aanjager in zijn.

11. Ter besluitvorming: Concept persbericht

Er wordt ingestemd met het persbericht

12. Ter kennisname: vergaderschema 2016

De eerstvolgende Scheldemondraad vindt plaats op 13 april in Middelburg. Dit is in de week na de Vlaamse paasvakantie en voor het Nederlandse reces in mei.

13. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.